

Да ли ће Лукашенко о(п)стати?

Пише: Раде Јовићевић
петак, 17 децембар 2010 21:03

Већ шеснаест година Александар Лукашенко обавља функцију председника Белорусије, а избори 19. децембра могу му донети још један председнички мандат. Овога пута чини се, победа му није загарантована као у претходним изборним циклусима.

Дошао је на власт у време општег расула и хаоса на читавом постсовјетском простору, обећавајући жесток обрачун са растућом корупцијом и криминалом. Успоставио је ауторитарни начин владања, задржао велики утицај државе у економским токовима и власништво над привредним ресурсима, што му је обезбедило широку подршку у народу. Све поменуто, као и проруски спољнополитички курс, донели су му јако лошу репутацију на Западу.

Већ шеснаест година Александар Лукашенко обавља функцију председника Белорусије, а избори 19. децембра могу му донети још један председнички мандат. Овога пута чини се, победа му није загарантована као у претходним изборним циклусима.

Од 1996, по личној иницијативи Лукашенка, почињу реинтеграциони процеси на постсовјетском простору, стварањем Савеза Русије и Белорусије. Ово је био и први корак нове Русије у обнови свог геополитичког утицаја. До данас савезна држава није у потпуности формирана у политички-правном смислу, управо због личних амбиција самог Лукашенка, и несугласицама са руским руководством. Без обзира на то, ниво економских и безбедносних интеграција данас је на завидном нивоу. Белорусија Русија и Казахстан данас чине јединствени економски простор (Царинска унија), а са још четири постсовјетске државе и ОДКБ (Организација договора о колективној безбедности) војно-политички савез.

Поменуте интеграције вратиле су Русији геополитички, безбедносни и економски утицај, а Белорусији повластице у куповини енергената, повољне кредите, и најглавније слободан улаз белоруске робе на велико руско тржиште, те заштиту самом Лукашенку од „обојених“ револуција, које су у интересу и у режији Запада изведене у многим бившим социјалистичким државама.

Но последњих година појавили су се и проблеми, ...монетарна унија, планирана готово пре деценију још није заживела. Лукашенко није желео да изгуби монетарни суверенитет. Прихватање руске рубље као валуте како је то Русија предлагала, условио је правом на емисију новца, што је за Русију било неприхватљиво. Уследили су проблеми са ценом транзита за руске енергенте кроз Белорусију, чијим је подизањем Лукашенко хтео да примора Русију на нове уступке, Русија је одговорила административним препрекама за продају белоруске робе на руском тржишту, како би приморала Лукашенка на компромис.

Лукашенко није желео да изгуби монетарни суверенитет. Прихватање руске рубље као валуте како је то Русија предлагала, условио је правом на емисију новца, што је за Русију било неприхватљиво.

И тако, Лукашенко је све чешће руско руководство „вукао за нос“. Јавно обећање да ће признати независност Абхазије и Јужне Осетије дато непосредно после проглашења независности ове две републике, још није испунио. Но, размирице са Москвом омогућиле су му да донекле успостави односе са Западом. Члановима најужег руководства Белорусије укључујући Лукашенка, укинут је статус „персоне нон грата“ у земљама ЕУ. Белорусији је омогућено да се прикључи програму ЕУ „Источно партнерство“, које не подразумева приступање унији већ чвршћу економску и политичку сарадњу. На Западу као да су „дигли руке“ од прозападне белоруске опозиције, која се за све ове године показала неспособном да на било који начин уздрма Лукашенков режим. То не значи да је Лукашенко постао миљеник Запада, не и даље има имиџ „последњег диктатора Европе“, а ни Лукашенко не верује у искреност и остваривост магловитих обећања о могућој сарадњи.

Да ли ће Лукашенко о(п)стати?

Пише: Раде Јовићевић

петак, 17 децембар 2010 21:03

